

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КЕВР

ДОКЛАД
от
дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика” и дирекция „Правна”

Относно: *утвърждаване на цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Административно производство е образувано по подадено от Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура” (ДП „НКЖИ”) заявление с вх. № Е-13-147-3 от 30.10.2015 г. за утвърждаване на цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 15 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежи цената за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт.

С Решение № Ц-042 от 27.12.2010 г. ДКЕВР е утвърдила на ДП „НКЖИ“ за първия ценови период от първия регулаторен период, считано от дата на влизане в сила на изменението на Тарифата за инфраструктурните такси, събирани от управителя на железопътната инфраструктура (обн. ДВ, бр. 1 от 2002 г.), с оглед отпадането на елементите „контактна мрежа” и „енергетични съоръжения” от инфраструктурните такси, цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт в размер на 0,15819 лв./kWh, без ДДС, при необходими годишни приходи от 42 555 хил. лв.

Видно от диспозитива на Решение № Ц-042 от 27.12.2010 г., за да бъде практически осъществена дейността по лицензията и приложена съответната цена, е необходимо да бъде изпълнено посоченото условие, а именно да отпаднат елементите „контактна мрежа” и „енергетични съоръжения” от инфраструктурните такси на ДП „НКЖИ“.

В тази връзка и с оглед препоръка на Европейската комисия, изразена в официално уведомително писмо С (2010) 2714 за намаляване на инфраструктурните такси, и в съответствие с направените изменения на ал. 2 и ал. 5 на чл. 35 от Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ) съгласно § 17 от Закона за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт (ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 22.09.2011 г.), управителят на железопътната инфраструктура е изготвил нова Методика за определяне на инфраструктурните такси (приета с Постановление № 92 на Министерския съвет от 04.05.2012 г., обн. ДВ, бр. 36 от 11.05.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.), в която елементите „контактна мрежа” и „енергетични съоръжения” не фигурират. От друга страна с горепосоченото изменение на чл. 35, ал. 5 от ЗЖТ изрично е предвидено задължение на превозвачите да заплащат на управителя на железопътната инфраструктура цена за

разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, утвърдена от КЕВР.

На основание писмени възражения, постъпили от железопътните превозвачи относно размера на определената от ДКЕВР цена, в които са изразени опасения до колко би била платима тази цена и очакване на допълнителен срив в използването на железопътния транспорт в резултат на оскъпяването му, и след представяне на всички финансови разчети и допустими варианти от страна на ДП „НКЖИ”, Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ е отправила препоръка с писмо № 04-05-188 от 02.10.2012 г. за прилагане на цена за разпределение на тягова енергия в размер на 90,00 лв./MWh, но и намаляване на инфраструктурните такси със следните мотиви:

- Ненатоварване на превозвачите с допълнителни финансови разходи;
- Изпълнение на препоръката на Европейската комисия, изразена в официално уведомително писмо С (2010) 2714 за намаляване на инфраструктурните такси;
- Със стартиране дейността „разпределение на тягова електрическа енергия” съгласно лицензията практически се либерализира пазара на електрическа енергия в сектор железопътен транспорт;
- Необходимите средства за инвестиции за дейността „разпределение на тягова електрическа енергия” остават задължение на държавата и трябва да се осигурят от средства по капиталов трансфер. Тези средства трябва да покрият разликата между цената, определена от ДКЕВР в размер на 158,19 лв./MWh, и предложената цена в размер на 90,00 лв./MWh и са на стойност 18 345 хил. лв. годишно.

С решение от 26.09.2012 г. управителният съвет на ДП „НКЖИ“ е одобрил, считано от 01.01.2013 г., прилагането на цена за разпределение на тягова електрическа енергия в размер на 90,00 лв./MWh.

В изпълнение на това решение и съгласно ЗЕ, Правилата за търговия с електрическа енергия и лицензионните изисквания ДП „НКЖИ“ е сключило отделни договори с всички опериращи на територията на България железопътни превозвачи за предоставяне на услугата „разпределение на тягова електрическа енергия”, с които се уреждат взаимоотношенията на страните. В качеството си на разпределително дружество ДП „НКЖИ“ е сключило и необходимите по закон договори с енергийните дружества „Национална електрическа компания“ ЕАД и „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.

Предвид гореизложеното следва, че начална дата на първия регулаторен период, респективно на първия ценови период, е 01.01.2013 г.

С решение от 01.01.2014 г. управителният съвет на компанията е приел цената за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия” да бъде прилагана в размера, одобрен от Комисията - 158,19 лв./MWh, с цел при равни други условия - свиване на отрицателния финансов резултат, спиране на средствата от капиталови трансфери за дейността „разпределение на тягова електрическа енергия” и пренасочването им към други поделения и дейности на компанията, както и намаляване на инфраструктурните такси в съответствие с препоръките на Европейската комисия да не се генерират допълнителни финансови разходи за железопътните оператори.

Съгласно чл. 4, ал. 5 от Наредба № 1 от 18.03.2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ) Комисията с решение определя приложим метод на регулиране за енергийните предприятия, като се ръководи от принципите по чл. 23 и чл. 31 от ЗЕ. Предвид разпоредбата на чл. 4, ал. 2, т. 2 от НРЦЕЕ при метода „горна граница на приходи” регулаторният период е с продължителност от 2 до 5 години, като след проведен регулаторен преглед Комисията утвърждава цени и необходими годишни приходи на енергийното предприятие за първата година от регулаторния период и може да ги изменя в края на всяка ценова година или в края на регулаторния период в съответствие с глава трета от НРЦЕЕ.

Съгласно чл. 1 от приетите с решение на ДКЕВР по Протокол № 180 от 27.12.2010 г., т. 5, Указания на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране за образуване на

цената за разпределение на тягова електрическа енергия през електроразпределителните мрежи на железопътния транспорт (Указанията) цената за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт се образува по метода „горна граница на приходи“ (чл. 4, ал. 2, т. 2 от НРЦЕЕ).

С оглед равнопоставеност с дружествата, осъществяващи дейността „разпределение на електрическа енергия“, най-подходящият метод за регулиране на цените за мрежови услуги през електроразпределителната мрежа на ДП „НКЖИ“ е методът „горна граница на приходи“. При този метод на регулиране енергийните дружества са мотивирани да работят по-ефективно, тъй като имат възможност да реализират допълнителна възвръщаемост, ако постигнат определените от регулатора целеви показатели. Посоченият метод насърчава бизнес активността и повишава ефективността на работа на регулираните дружества, тъй като е свързан с определяни от регулатора показатели за качество и критерии за изпълнението им. Последното е инструмент за осъществяване на регулаторна политика в защита на интересите на клиентите, тъй като необходимите приходи на енергийните предприятия за всеки ценови период се коригират в зависимост от изпълнението на показателите за качество на енергията и за качество на обслужването през предходната година (аргумент от чл. 8 от НРЦЕЕ). Основната цел на регулирането на цените чрез метода „горна граница на приходи“ е създаването на стимули за енергийните предприятия да намаляват своите разходи. Това се постига чрез определяне на приходи, респективно цени, които енергийното предприятие следва да получава за период от няколко години, независимо от размера на разходите, които прави през този период. В тази връзка стимулите предоставят на регулираното предприятие възможност да управлява свободно доходността от дейността си по време на определения регулаторен период. Утвърждаването на необходимите годишни приходи за дейността за първата година от регулаторния период и тяхното изменение само с корекционните фактори през останалите ценови години на регулаторния период осигурява по-голяма прогнозируемост и инвестиции, насочени към постигане на целевите показатели, които да гарантират оптимизиране на разходите и подобряване ефективността на работата на дружествата.

При отчитане на горните аргументи, с оглед осигуряване на устойчивост на ценовото регулиране и предвид принципите по чл. 23 и чл. 31 от ЗЕ, е обосновано по отношение на ДП „НКЖИ“ да бъде продължено ценовото регулиране чрез метода „горна граница на приходи“. В тази връзка при определяне на продължителността на следващия регулаторен период на това дружество следва да бъдат взети предвид обстоятелствата: По-продължителен срок на регулаторния период би довел до по-голяма стабилност и прогнозируемост за ДП „НКЖИ“ и за неговите клиенти. От друга страна, по-кратък регулаторен период ще създаде възможност Комисията да провежда по-ефективен контрол по отношение на извършените разходи за осъществяване на лицензионната дейност по вид, обем и стойност, и обем на извършените инвестиции и да прави оценка на постигнатия икономически ефект и влиянието му върху ефективността на работа, изменението на потреблението на тягова електрическа енергия, влиянието на промените в икономическите условия в страната и др.

С оглед гореизложеното и във връзка с определената с Решение № Ц-27 от 31.07.2015 г. продължителност на следващия регулаторен период за електроразпределителните дружества, е обосновано да бъде утвърдена продължителност от 3 години на следващия регулаторен период за ДП „НКЖИ“. По този начин се балансират стимулите и рисковете, произтичащи от по-продължителен ценови период, както за дружеството, така и за клиентите му.

Утвърдената с Решение № Ц-042 от 27.12.2010 г. цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт е в размер на 0,15819 лв./kWh без ДДС при необходимими годишни приходи от 42 555 хил. лв. Със заявление с вх. № Е-13-147-3 от 30.10.2015 г. ДП „НКЖИ“ е предложило за първата ценова година от втория регулаторен период цена за разпределение на тягова електрическа енергия – 0,14701 лв./kWh без ДДС, при следните ценообразуващи елементи:

1. Предложена стойност на експлоатационните разходи, административните разходи и разходите с общо предназначение за разпределение, без включени разходи за амортизации, е 17 950 хил. лв.;

2. Прогнозната стойност на разходите за амортизации е 27 247 хил. лв., в т. ч. разходи за амортизации на безвъзмездно придобитите активи – 12 271 хил. лв.;

3. Прогнозна стойност на технологичните разходи по разпределение – 3 412 хил. лв., изчислени при технологичен разход от 10% от количеството активна електрическа енергия, постъпващо в мрежата на ДП „НКЖИ“ в мястото на присъединяване на тяговите подстанции на ниво 110 кV и измерено от средствата за търговско измерване собственост на ЕСО ЕАД и цена, по която общественият доставчик продава електрическа енергия на електроразпределителните дружества за покриване на технологичните разходи в размер на 30,00 лв./MWh;

4. Разходи за балансиране – 90 хил. лв.;

5. Регулаторна база на активите – 301 056 хил. лв., включваща:

– призната балансова стойност на активите в размер на 436 042 хил. лв.;

– среден номинален размер на инвестициите – 28 862 хил. лв.;

– необходим оборотен капитал – 2 670 хил. лв.;

– балансова стойност на активи придобити по безвъзмезден начин – 151 543 хил. лв.;

6. Норма на възвръщаемост на капитала – 1,32 %;

7. Електрическа енергия, разпределена до потребителите на тягова енергия - 274 211 MWh.

В допълнение към подаденото заявление с писмо с вх. № Е-13-147-3 от 30.11.2015 г. дружеството е представило допълнителна информация, включваща консолидиран финансов отчет за 2014 г., финансов отчет за периода януари – септември 2015 г. и финансов отчет на поделение „Електроразпределение“ за периода януари – септември 2015 г. От представените документи е видно, че към 31.12.2014 г. ДП „НКЖИ“ отчита загуба от 17 965 хил. лв., а за 2013 г. загубата е в размер на 18 536 хил. лв. Собственият капитал намалява от 1 637 349 хил. лв. към края на 2013 г. на 1 600 416 хил. лв. през 2014 г. или с 2.3 %. Нетекущите задължения се увеличават с 32 % от 1 339 079 хил. лв. през 2013 г. на 1 991 124 хил. лв. за 2014 г. Текущите задължения на дружеството за отчетния период намаляват с 2,82 % от 111 713 хил. лв. до 108 644 хил. лв. Въз основа на направения анализ на база обща балансова структура, финансовото състояние на ДП „НКЖИ“ за 2014 г. може да бъде определено като „относително лошо“. За първите девет месеца на 2015 г. ДП „НКЖИ“ отчита общо загуба от 25 448 хил. лв., но от дейността си „електроразпределение“ е на печалба в размер на 425 хил. лв. Приходите от разпределение на тягова електрическа енергия за периода януари-септември 2015 г. са 33 229 хил. лв., които представляват 81 % от общите приходи на поделение „Електроразпределение“.

След анализ на информацията, съдържаща се в заявлението за цени на ДП „НКЖИ“, представения годишен финансов отчет за 2014 г. на дружеството и постъпилата допълнителна информация с писмо вх. № Е-13-147-3 от 30.11.2015 г., са извършени корекции на ценообразуващите елементи, както следва:

1. В съответствие с чл. 10, ал. 2, т. 2 от НРЦЕЕ в цените не са включени разходи за балансиране. С оглед осигуряване на равнопоставеност от една страна между всички електроразпределителни дружества, а от друга между интересите на енергийните предприятия и клиенти им, както и предвид необходимостта от справедливо прехвърляне на разходите, свързани с балансиране, е целесъобразно да бъде определен максимално допустим размер на отклонението на дневните почасови прогнозни графици в двете посоки, който може да се включва в общата цена, заплащана от клиентите на ДП „НКЖИ“, а именно: за специалната балансираща група на дружеството – до 0,5 %.

2. Разходите за електрическа енергия за покриване на технологичните разходи по електроразпределителната мрежа са коригирани от 3 412 хил. лв. на 2 296 хил. лв. в съответствие с определеното относително тегло на технологичните разходи за ценовия

период и са остойностени по пълната регулирана цена на „АЕЦ Козлодуй” ЕАД, към която са прибавени цените за достъп и за пренос през електропреносната мрежа и цената за задължения към обществото.

3. Средните разходи за амортизации за втория регулаторен период са определени по следната формула:

$$AM = (AM_1 + AM_2 + AM_3) / 3 - AM\phi + (2,5 * AMI_1 + 1,5 * AMI_2 + 0,5 * AMI_3) / 3,$$

където:

AM – средни разходи за амортизации през четвъртия регулаторен период;

AM_1, AM_2, AM_3 – разходи за амортизации на съществуващите активи през съответната година на регулаторния период;

$AM\phi$ – средна стойност на годишните отчисления на съществуващите активи, придобити по безвъзмезден начин;

AMI_1, AMI_2, AMI_3 – разходи за амортизации на инвестициите през съответната година на регулаторния период.

По този начин коректно може да се определи стойността на амортизациите въз основа на конкретния оставащ полезен живот на съществуващите активи за всяка ценова година. За целите на ценообразуването е заложена средно аритметична стойност на разходите за амортизации на съществуващите активи за трите ценови години на втория регулаторен период, като AM_1, AM_2 и AM_3 отразяват разходите за амортизации на съществуващите активи съответно за 2016 г., 2017 г. и 2018 г.

		<i>хил. лв.</i>
1	Разходи за амортизации	27 247
2	Годишни амортизационни отчисления на безвъзмездно придобитите активи	-12 271
3	Среден годишен разход за амортизации на съществуващите активи	14 976
4	Амортизация на инвестициите	1 346
5	Среден годишен разход за амортизации	16 322

4. Балансовата стойност на съществуващите активи за втория регулаторен период е определена като елемент от формулата за РБА, а именно:

$$AB = A - \Phi - AM,$$

където:

AB – средна балансовата стойност на съществуващите активи за втория регулаторен период;

A - признатата стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, определена на базата на цената на придобиването им;

Φ - стойността на активите, които са придобити чрез финансиране или по безвъзмезден начин, в т.ч. по грантови схеми, дарения, помощи, от клиенти и др.;

AM - амортизацията, определена за регулаторни цели, за периода на използване на възмездно придобитите активи за извършване на лицензионната дейност и изчислена чрез прилагане на линеен метод.

С оглед коректната калкулация на стойността на активите, балансовата стойност на активите, която ще бъде включена в РБА за периода, следва да отразява средната стойност на съществуващите възмездно придобити активи за 2016 г., 2017 г. и 2018 г. За целите на изчисляването, балансовата стойност на активите на дружеството към 31.12.2014 г. е коригирана със стойността на амортизационните отчисления за съответните ценови години от втория регулаторен период. В тази връзка стойността на амортизацията за регулаторни цели, за периода на използване на възмездно придобитите активи за извършване на лицензионната дейност, следва да се определи по следната формула, която следва логиката на изчисление на стойността на активите:

$$AM = AM_B + (3*AM_1 + 2*AM_2 + AM_3 - 6*AM_\Phi)/3,$$

където:

AM_B - стойността на натрупаната амортизация към края на базисната година;

AM_1, AM_2, AM_3 - разходи за амортизации на съществуващите активи през съответната година на регулаторния период;

AM_Φ - стойността на годишните отчисления на съществуващите активи, придобити по безвъзмезден начин.

хил. лв.

1	Балансова стойност на активите към 31.12.2014 г.	436 042
2	Балансова стойност на активите, придобити по безвъзмезден начин	151 543
3	Средна стойност за периода на изведени от експлоатация активи	6 769
4	Призната балансова стойност на активите към 31.12.2014 г. (р.1-р.2- р.3)	277 730
5	Средна стойност на амортизациите $(3*AM_1 + 2*AM_2 + AM_3 - 6*AM_\Phi)/3$	29 950
6	Средна балансова стойност на съществуващите активи за регулаторния период (р.5-р.6)	247 780

5. Средният номинален размер на инвестициите е изчислен съгласно т. 24 от приетите с решение по Протокол № 28 от 20.02.2015 г., т. 5, Минимални изисквания на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране към заявленията за утвърждаване на цени на електрическата енергия на електроразпределителните дружества за първата ценова година на четвъртия регулаторен период (Минималните изисквания), по формулата:

$$I = (2,5*I_1 + 1,5*I_2 + 0,5*I_3)/3$$

където:

I - среден номинален размер на инвестициите за регулаторния период, хил. лв.;

$I_{1,2,3}$ – прогнозни нетни инвестиции през съответната ценова година, хил. лв.

Прогнозните нетни инвестиции отразяват прогнозната стойност на инвестициите за съответната година, намалени с инвестициите в активи, придобити по безвъзмезден начин, и амортизациите на възмездно придобитите активи.

С оглед точното позициониране на направените инвестиции през годината и коректното им включване в РБА, за целите на ценообразуването се приема, че всички инвестиции за съответната година са извършени по средата на годината и дружествата следва да реализират възвръщаемост само за половината от годината, през която е извършена инвестицията. Прилагайки горната формула, средният номинален размер на инвестициите е изчислен в размер на 27 516 хил. лв.

6. В съответствие с разпоредбата на чл. 13, ал. 8 от НРЦЕЕ, според която оборотният капитал, необходим за осъществяване на лицензионна дейност, се определя като 1/8 от утвърдените годишни оперативни разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания, предложената стойност на необходимия оборотен капитал от 2 670 хил. лв. е коригирана на 2 531 хил. лв.

7. Във връзка с гореизложеното регулаторната база на активите се изменя от 301 056 хил. лв. на 277 827 хил. лв.

8. Корекции не са извършвани в предложените от ДП „НКЖИ“ стойности на експлоатационните и административни разходи и нормата на възвръщаемост.

В резултат на направените корекции на ценообразуващите елементи, цената за разпределение на тягова електрическа енергия по железопътните мрежи за първата ценова година на втория регулаторен период е в размер на 0,14673 лв./kWh, без ДДС,

при необходими годишни приходи – 40 235 хил. лв. и пренесена електрическа енергия 274 211 MWh.

На основание чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, във връзка с чл. 13, ал. 5, т. 2 от Закона за енергетиката, предлагаме Комисията да вземе следните

Решения:

1. Да приеме доклада.
2. Да насрочи открито заседание за разглеждане на доклада по т. 1, на което да бъдат поканени представители на заявителя.